

Divadelní dramaturgie a její podoby

Teoretická část magisterské práce představuje sumu znalostí a problémů, se kterými se Kateřina Studená při studiu dramaturgie setkala. Probírá a třídí své poznatky z teoretické literatury, které se týkají oblasti dramaturgie. Aplikuje je na činnost dramaturga tzv. repertoárovém divadle a zamýšlí se i nad úlohou dramaturga při tvorbě projektů v netradičním prostoru. Zajímá ji zejména dramaturgie, která přináší podněty ostatním tvůrcům při hledání společného tématu a jeho zřetelné artikulace. A to jak v textech pravidelných nebo ve scénářích pro imerzivní divadlo. Uvědomuje si také praktickou nutnost vyhovět potřebám daného divadla, ať s ohledem na diváka, tak s ohledem na herecký soubor. Daleko více než hledisko čistě literární ji však zajímá iniciování společného tvůrčího tématu a jeho zřetelná artikulace přes jednotlivé herecké osobnosti.

Hledání textu pro absolventskou inscenaci, který by poskytoval rovnoměrné příležitosti pro celý herecký ročník, znamenalo nalézt nosné téma a příběh, který by se dotýkal všech zúčastněných. Vhodný materiál našla ve Wassermannově dramatinizaci románu Kena Kesseye, který byl již úspěšně hrán i u nás pod názvem Přelet nad kukaččím hnízdem. K mému překvapení jí v této látce nejvíce zaujala nikoli vzpoura nezkrotného individualisty proti totalitnímu systému, který je ve hře ztvárněn prostředím psychiatrické léčebny, ale naopak pasivní rezistence pacientů, slabých a života se obávajících podivínů, kteří násilí na nich páchané snášejí dobrovolně.

Další kapitola je věnována netradičnímu typu divadla, které nese název imerzivní. Nepracuje s pevným textem, spíše cituje dokumenty literárního i obrazového druhu, takže pro přímou účast dramaturga je tu řada možností, protože scénář nemá pevný tvar, řada situací je dovářena v přímém kontaktu a komunikaci s diváky. Právě tato proměnlivost fascinovala Kateřinu Studenou nejvíc: například když divák putuje z jednoho malého prostoru do druhého, setkává se tu s postavami a stává se tak svědkem a často i účastníkem jejich příběhu. Tím vzniká pole pro improvizaci a svobodnou volbu diváka, jestli se chce daného příběhu se chce zúčastnit nebo mu pouze přihlížet. Toto racionálně obtížně uchopitelné inscenování se Kateřina Studená pokusila racionálně utřídit a popsat, a to se jí myslím podařilo. Vytvořila konkrétní a plastický obraz nejen zkoušení imerzivního divadla, ale i hraní projektu s diváky.